

تحلیل و بررسی امنیت اجتماعی در مناطق شهری با مدل‌سازی معادلات ساختاری (مطالعه موردی: شهر اردبیل)

سمیه محمدی حمیدی - دانشجوی دکتری رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه محقق اردبیلی، ایران
حسین نظم‌فر* - استاد گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و روستایی دانشگاه محقق اردبیلی، ایران
محمد یاپنگ غراوی - دانش‌آموخته دکتری رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه تبریز، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۳/۳۰

چکیده

امروزه، شهرنشینی شتابان چه در کشورهای توسعه‌یافته چه در کشورهای در حال توسعه، با ناهنجاری‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، و فضایی زیادی همراه است که سبب افزایش تضادها و نابرابری‌های اجتماعی از یک سو و انحرافات، کج‌روی‌های اجتماعی، و نزول امنیت از سویی دیگر در محیط‌های شهری شده است. با توجه به اهمیت امنیت و لزوم بررسی و سنجش این مقوله در شهرهای کشورمان، تحقیق حاضر با هدف بررسی شاخص‌های امنیت در سطح مناطق چهارگانه شهر اردبیل تهیه شده است. نوع تحقیق کاربردی و روش آن نیز توصیفی-تحلیلی است. داده‌ها و اطلاعات به صورت پیمایشی (از طریق پرسش‌نامه با ۳۸۴ نفر نمونه با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای (از مناطق چهارگانه) با سطح با اطمینان ۹۵ درصد) جمع‌آوری شده‌اند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات نیز از نرم‌افزار اس‌پی‌اس‌اس، لیزرل، و مدل کوپراس (COPRAS) استفاده شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد شاخص‌های احساس امنیت مالی شهروندان با مقدار آماره تی ۴,۲۳، احساس امنیت جانی شهروندان با مقدار تی ۵,۲۶، احساس امنیت کالبدی با مقدار تی ۴,۵۹، و شاخص نقش نیروی انتظامی با مقدار تی ۲,۲۴ در سطح کاملاً معنی‌داری قرار دارد و از ارتباط درونی نسبتاً مناسبی با هم قرار دارند. همچنین، نتایج حاصل از مدل کوپراس نیز نشانی می‌دهد که احساس امنیت مالی، نقش نیروی انتظامی، احساس امنیت کالبدی، و احساس امنیت جانی به ترتیب بیشترین تأثیر در احساس امنیت از دید شهروندان دارند. در نهایت، در بین مناطق چهارگانه شهر اردبیل منطقه ۲ شهری با کسب بیشترین امتیاز ($Q=0.28$) در میان مناطق چهارگانه شهر در جایگاه اول قرار گرفته است.

کلیدواژه‌ها: امنیت، شهر اردبیل، فضاهای شهری، مدل کوپراس.

مقدمه

طرح مسئله

شهرهای گذشته، اغلب، حاصل تجمعی برای امنیت بوده که تمرکز مردم در یک منطقه دفاع از آن را بسیار ساده‌تر می‌کرده است (براتلو، ۲۰۱۲: ۸). اما با جهانی‌شدن و پایان جنگ سرد ویژگی‌های کلی تهدیدات امنیتی تغییر پیدا کرد. و در حال حاضر خطر خط مقدم جنگ نظامی بین قدرت‌های بزرگ کاهش یافته؛ درحالی‌که تهدیدها مستقیم به سوی عموم مردم افزایش یافته است. از دهه ۱۹۸۰ تلاش‌های مختلفی برای مفهوم‌سازی این تغییرات با عناوینی مانند نظریه پیچیده امنیت، امنیت جامع، و امنیت انسانی انجام گرفته است (کیم، ۲۰۰۸: ۴؛ مک دونالد، ۲۰۰۲؛ کینگ و موری، ۲۰۰۱؛ نیومن، ۲۰۰۱؛ کروس و ویلیام، ۱۹۹۶؛ برنامه توسعه سازمان ملل، ۱۹۹۴؛ بوث، ۱۹۹۱).

مفهوم امنیت در پی توسعه تحلیل‌های جدید امنیتی و پس از جنگ سرد در اروپا مطرح شد (بیلگین، ۲۰۰۳: ۲۰۶). در جهان امروز نیز از جمله پدیده‌های قابل توجهی است که از نیازها و ضرورت‌های اساسی فرد و جامعه به‌شمار می‌رود و فقدان آن یا اختلال در آن پیامدها و بازتاب‌های نگران‌کننده و خطرناکی به دنبال دارد و از مهم‌ترین مؤلفه‌ها برای رسیدن به درجات قابل‌اتکایی از ثبات است؛ همچنین، نخستین عاملی است که موجب می‌شود انسان‌ها کنار هم آیند، از نیروی هم‌کمک بگیرند، و در مسئولیت‌های اجتماعی مشارکت جویند تا آسوده‌تر و متعهدتر زندگی کنند (بذرافشان و طولابی‌نژاد، ۱۳۹۵: ۵۶) و وجود آن در محیط‌های شهری یکی از الزامات اساسی کیفیت زندگی محسوب می‌شود (ذبیحی و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۲۰). در جامعه ما نیز بررسی آمار جرایم حاکی از بالابودن قدر مطلق آن و افزایش معنی‌دار آن در یک دوره زمانی است. افزایش نرخ جرم و تنوع آن در جامعه نه‌تنها با اصول نظم اجتماعی تعارض دارد، بلکه به همراه خود هدررفتن منابع اقتصادی، ایجاد حس ناامنی و بدبینی، لطمات سنگین روحی، جسمی، و مالی بر دوش شهروندان نهاده و از سوی دیگر موجب می‌شود تا عملکرد نظام قضایی و انتظامی در کاهش جرایم با وجود دامنه وسیع و صرف بودجه کلان ناکارآمد به‌نظر برسد (مجلسی و مردانی، ۱۳۹۱: ۹۲).

در این میان ضرورت پرداختن به مقوله توسعه امنیت پایدار از آنجایی مهم می‌نماید که پیوند متقابل میان امنیت و توسعه اجتناب‌ناپذیر است. امنیت زمینه‌ساز و بستر توسعه در ابعاد اجتماعی و اقتصادی است و خود از آن تأثیر می‌پذیرد. به همین دلیل مطالعه توسعه امنیت پایدار و تعیین مؤلفه‌های آن امنیت عاملی اساسی به‌شمار می‌رود. به عبارتی دیگر، توسعه و امنیت تأثیرات متقابلی برهم دارند؛ به‌گونه‌ای که هر اقدامی در فرایند تحقق توسعه تأثیرات مستقیمی در فرایند تحقق امنیت می‌گذارد و بالعکس. به این ترتیب مناطق دارای شاخص‌های بالای توسعه از ضرایب امنیتی بالاتری نسبت به مناطق توسعه‌نیافته‌تر برخوردارند (عندلیب، ۱۳۸۰: ۱۹۶). با توجه به ضرورت موضوع، این تحقیق با هدف بررسی و سنجش امنیت اجتماعی با بررسی گویه‌های مختلف از ابعاد مختلف امنیت در فضای شهری انجام شده است. شهر اردبیل، به‌عنوان یکی از کانون‌های کهن شهری در داده‌های فرادست، به‌عنوان مرکز خدماتی سطح ۲ ملی و سطح یک منطقه‌ای تعریف شده است و در نسبت با موقعیت مرزی استان به‌عنوان یکی از کانون‌های توسعه و مبادلات بازرگانی در سطح فراملی مورد توجه قرار گرفته است. این شهر نیز همانند دیگر مراکز استانی کشور بعد از اصلاحات ارضی و تحولات شهرنشینی بعد از انقلاب با سیل عظیمی از مهاجران به شهر مواجه شد. طبق آمار سازمان مرکزی آمار کشور، میزان جمعیت شهر اردبیل، در سال ۱۳۳۵، ۶۵ هزار نفر بوده است که در سال ۱۳۹۰ این میزان به ۴۸۲ هزار نفر و در نهایت در سرشماری سال ۱۳۹۵ به ۵۹۲،۳۴۷ هزار نفر رسیده است. با توجه به مطالب مطرح‌شده این بحث در پی پاسخ‌گویی به این سؤال است که آیا بین مناطق چهارگانه شهر اردبیل از لحاظ مؤلفه‌های امنیت اجتماعی اختلاف معناداری وجود دارد؟ و اینکه کدام مناطق شهر دارای امنیت بیشتری نسبت به دیگر مناطق شهری دارد؟

سوابق پژوهش

در زمینه امنیت تاکنون در کشور ایران تحقیقات زیادی انجام گرفته است. در اینجا به چند مورد از تحقیقات انجام گرفته اشاره شده است.

محسنی و همکاران (۱۳۹۶) در تحقیقی با نام «بررسی احساس امنیت در فضاهای عمومی (مطالعه موردی اردبیل)» با استفاده از روش‌های آماری (پرسش‌نامه) به بررسی و تحلیل معیارهای کالبدی فضاهای عمومی شهر اردبیل در ارتباط با احساس امنیت مناطق مختلف شهر پرداخته‌اند. یافته‌ها نشان داد که میزان احساس امنیت در فضاهای عمومی مناطق کم‌درآمد با میانگین ۱۲٫۷۴ بیش از میانگین میزان احساس امنیت کاربران فضاهای عمومی در مناطق متوسط‌نشین (۱۱٫۵۶) و مرفه‌نشین (۱۲٫۴۲) است. علوی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی به ارزیابی عوامل مؤثر بر احساس امنیت در محلات شهر یزد با استفاده از روش‌های آماری و تحلیلی پرداخته‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که محله مسکن با $Q=1$ ، محله نعیم‌آباد با $Q=0.823$ ، محله شیخداد با $Q=0.449$ ، محله یزد بافت با $Q=0.270$ ، و محله خیرآباد با $Q=0$ به ترتیب در بهترین تا بدترین وضعیت از نظر احساس امنیت قرار دارند که در این میان محله مسکن در بهترین وضعیت و محله خیرآباد در بدترین وضعیت از نظر احساس امنیت‌اند. زارع و ترکان (۱۳۹۰) در مقاله‌ای دیگر با نام «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر یزد» به بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر یزد با استفاده از روش پیمایش و به صورت مقطعی پرداخته‌اند. یافته‌های آزمون‌های آماری نشان داد که بین احساس امنیت با متغیرهای زمینه‌ای جنس، تحصیلات، شغل، و درآمد رابطه معناداری وجود دارد. موسوی و همکاران (۱۳۹۴) در مقاله‌ای با نام «احساس امنیت در فضاهای شهری مورد شهر سرخس» با استفاده از روش‌های پیمایشی- میدانی به بررسی گویه‌های امنیت اجتماعی در شهر سرخس پرداخته‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهد که مؤلفه مربوط به احساس امنیت فضاهای شهری در همه مناطق شهری مورد مطالعه وضعیت بهتری نسبت به دیگر مؤلفه‌های مورد مطالعه دارد. علوی و همکاران (۱۳۹۵) در مقاله‌ای با نام «ارزیابی عوامل مؤثر بر احساس امنیت در محلات شهری، مطالع «موردی: شهر یزد» با استفاده از روش‌های آماری و پیمایشی (حجم نمونه ۳۲۲ نفر) به بررسی معیارهای احساس امنیت در شهر یزد پرداخته‌اند. یافته‌ها نشان داد محله مسکن، نعیم‌آباد، و محله شیخ داد به ترتیب در جایگاه اول و آخر قرار گرفته‌اند. اسماعیلی و رسولی آزاد (۱۳۹۳) در مقاله‌ای دیگر با نام «سنجش میزان احساس امنیت اجتماعی شهروندان شهر کرمانشاه» با استفاده از روش‌های پیمایشی (حجم نمونه ۴۵۰ نفر) به بررسی و سنجش میزان احساس امنیت در شهر کرمانشاه پرداخته‌اند. در بررسی عوامل مؤثر در تحلیل رگرسیون چندمتغیری مهم‌ترین عوامل مؤثر به ترتیب اهمیت عبارت بودند از: عملکرد قانون، سن، منزلت اجتماعی پلیس، میزان وقوع جرم، حمایت اجتماعی، وقوع جرم در منظر افراد، طراحی شهری، تصور فرد از خود، و جنسیت. این عوامل توانستند ۰٫۵۵ واریانس متغیر وابسته پژوهش را تبیین کنند. از تحقیقات خارجی در این زمینه نیز می‌توان به موارد زیر اشاره کرد.

یو و فنگ (۲۰۱۷) در مقاله‌ای با نام «پویایی امنیت عمومی در شهرها، مورد مطالعه: شانگهای از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۵» ضمن اشاره به اینکه در سال‌های اخیر شهرهای چین با چالش‌هایی روبه‌روست، از جمله مسائل مربوط به امنیت شهری مانند جرم و بزهکاری شهری، امنیت عمومی شهری، زیست‌پذیری شهری، و فجایع شهری که توجه جامعه آکادمیک را مانند جامعه عمومی به خود جلب کرده است، با استفاده از روش‌های آماری و با استفاده از شاخص‌های جمعیت، جرم، و فجایع به بررسی و شبیه‌سازی پویایی امنیت شهری در شانگهای پرداخته‌اند. نتایج تحلیلی حاصل از تحقیق نشان می‌دهد که امنیت عمومی شهر شانگهای در حال افزایش است. با توجه به افزایش سطح توسعه اجتماعی، که پایه‌ای برای امنیت عمومی است، میزان عواملی همچون جرم و بزهکاری در سطح شهر کاهش می‌یابد. تاندوگان و

ایلهان (۲۰۱۶) در مقاله‌ای با نام «ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری، از دیدگاه شهروندان زن در شهرها» به بررسی ترس در فضاهای عمومی شهری از دیدگاه زنانی که در این شهرها زندگی می‌کنند پرداخته‌اند. با اشاره به اینکه میزان ناامنی با افزایش فضاهای عمومی از جمله پارک‌ها، فضاهای باز شهری، میدان‌ها، و خیابان‌های شهری نیز افزایش یافته است و بیشتر ناامنی بزرگسالان از جمله زنان را بیشتر تهدید می‌کند.

با توجه به تحقیقات انجام‌گرفته، از آنجا که عامل امنیت کمتر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته ضروری به‌نظر می‌رسد مورد توجه جدی و نظام‌مند نظریه‌پردازان قرار گیرد. وجه تمایز این تحقیقات با دیگر تحقیقات انجام‌گرفته، بررسی شاخص‌های امنیت اجتماعی در مناطق شهر اردبیل برای اولین بار و همچنین استفاده از معادلات ساختاری در سنجش میزان امنیت اجتماعی از دید پاسخ‌گویان (شهروندان) می‌باشد.

مبانی نظری

امنیت یکی از اساسی‌ترین نیازهای بشری جهت رشد و توسعه است (رازنیاک، ۲۰۱۴: ۳) و یکی از نیازهای روحی انسان و از مهم‌ترین ویژگی‌های کیفیت فضا است (عزیزی و شعبان‌جولا، ۱۳۹۳: ۷۹۱). تاکنون تعاریف ارائه‌شده از امنیت در چارچوب واژه‌های سیاسی و انتظامی بوده و همواره از آن به‌عنوان حمایت از ارزش‌ها و مقابله با خطرها و دشمنان یاد می‌شده است (براونلو، ۲۰۰۵: ۵۸۶). این مفهوم را نخستین بار محققان کپنهاک به‌عنوان توان یک جامعه برای حفاظت از هویت گروهی‌شان در برابر تهدیدات واقعی یا فرضی تعریف کرده‌اند (ویوار، ۲۰۰۰: ۱۵۲). گیدنز امنیت را موقعیتی می‌داند که در آن یک رشته خطرهای خاص مقابله یا به‌حقل رسانده شده باشد. به‌عبارتی، امنیت مفهومی ذهنی و نسبی است که بر پایه اصول متعدد در یک جامعه پدیدار می‌شود و استمرار می‌یابد.

جهانی‌شدن و پایان جنگ سرد ویژگی کلی تهدیدات امنیتی را تغییر داده است. در حال حاضر، خطر خط مقدم جنگ نظامی بین قدرت‌های بزرگ کاهش یافته و تهدید مستقیم به عموم مردم افزایش یافته است. از دهه ۱۹۸۰ تلاش‌های مختلفی برای مفهوم‌سازی این تغییرات در چنین شرایطی نظیر نظریه پیچیده امنیت، امنیت جامع، و امنیت انسانی انجام گرفته است (کیم، ۲۰۰۸: ۴؛ مک‌دونالد، ۲۰۰۲؛ کینگ و موری، ۲۰۰۱؛ نیومن، ۲۰۰۱؛ کراوس و ویلیامز، ۱۹۹۶؛ برنامه توسعه سازمان ملل، ۱۹۹۴؛ بوث، ۱۹۹۱). موضوع امنیت در اصطلاح سیاسی و حقوقی به‌صورت «امنیت فردی»، «امنیت اجتماعی»، «امنیت ملی» و «امنیت بین‌المللی» به‌کار برده می‌شود.

امنیت فردی: حالتی است که در آن فرد فارغ از ترس آسیب رسیدن به جان یا مال یا آبروی خود یا از دست دادن آن‌ها زندگی کند.

امنیت اجتماعی: حالت فراغت همگانی از تهدید است که کردار غیرقانونی دولت یا دستگاهی یا فردی یا گروهی در همه یا در بخشی از جامعه پدید آورده.

امنیت ملی: حالتی است که ملتی فارغ از تهدید از دست دادن همه یا بخشی از جمعیت، دارایی، یا خاک خود به‌سر برد.

امنیت بین‌المللی: حالتی است که در آن قدرت‌ها در حالت تعادل و بدون دست‌یازی به قلمرو یکدیگر به‌سر برند و وضع موجود در خطر نیفتد (آشوری، ۱۳۷۶: ۳۸).

یکی از مهم‌ترین ابعاد امنیت در زندگی امروزی بحث امنیت اجتماعی به‌خصوص در فضاهای شهری است. ویور امنیت اجتماعی را توانمندی جامعه برای مراقبت از خصوصیات و ویژگی‌های بنیادین خود در شرایط تغییر و تهدیدات عینی تعریف کرده و امنیت اجتماعی را با نیاز به حفظ هویت مرتبط می‌داند. بوزان امنیت اجتماعی را به حفظ مجموعه ویژگی‌هایی ارجاع می‌دهد که بر مبنای آن افراد خودشان را به‌عنوان عضو یک گروه اجتماعی قلمداد می‌کنند. از دیدگاه وی، امنیت اجتماعی

عبارت است از توانایی گروه‌های مختلف صنفی، قومی، محلی، و ... در حفظ هستی و هویت خود؛ در واقع، بوزان و ویور امنیت را حالت فراغت از تهدید هویت جمعی و گروهی تلقی می‌کنند (نادری و همکاران، ۱۳۸۹: ۶۸). در نظریه‌های سنتی به مقوله امنیت اغلب کاربرد نیروهای نظامی و تهدیدمحوری مورد توجه بوده، در حالی که در مطالعات امنیتی انتقادی و جامع‌نگر امروز گروه‌های اجتماعی می‌توانند نه تنها از ناحیه ابزار نظامی، بلکه از طریق عوامل محیطی یا اقتصادی تهدید شوند و این عوامل می‌توانند یکپارچگی یا استقلال سیاسی یک کشور را تهدید کنند (رهنمایی و پورموسوی، ۱۳۸۵: ۱۸۰). نظریه‌های جدید در حوزه امنیت اجتماعی تمرکز بیشتری بر محور اقتصاد دارند. در این نظریه‌ها بر رابطه بین اقتصاد و امنیت اجتماعی تأکید می‌شود. رابطه بین شرایط اقتصادی هر فرد و احساس امنیت اجتماعی از چنان اهمیتی برخوردار است که دایره امنیت اجتماعی سازمان جهانی کار در سال ۲۰۱۰ میلادی کتاب راهنمایی را با نام *گسترش امنیت اجتماعی برای همه* تدوین کرده است که در آن به لزوم افزایش قدرت مالی و درآمد افراد برای ارتقای سطح امنیت اجتماعی اشاره شده است. در این کتاب پارادایمی برای گسترش امنیت اجتماعی طراحی شده است که رویکردی دویبندی دارد. بعد اول شامل گسترش میزان درآمد افراد جامعه است که آن را «گسترش افقی» می‌نامند. بعد دوم شامل فراهم کردن سطوح بالاتری از درآمد و کیفیت زندگی برای افراد جامعه است که مستمری بازنشستگی، حقوق از کارافتادگی، و بیمه اجتماعی را نیز دربر می‌گیرد که آن را «گسترش عمودی» می‌نامند. در این پارادایم اعتقاد بر این است که با بهبود شرایط و امکانات مالی افراد جامعه امنیت اجتماعی نیز به شکل پلکانی افزایش خواهد یافت (غلام نیارمی، ۱۳۹۶: ۷۵؛ دپارتمان امنیت اجتماعی سازمان جهانی کار، ۲۰۱۰).

در این میان، شهرها فضاهای میانجی‌گری هستند؛ جایی که باید منافع گروه‌های مختلف از طریق تعاملات مفصل و نظم اجتماعی تنظیم شود (بیوستاو، ۲۰۰۶: ۱۵). از سوی دیگر، این امر را می‌رساند که باید تعداد بیشتری از ساختارهای شهری امنیت بررسی شود؛ زیرا امنیت به واسطه تهدیدها مورد چالش واقع می‌شود و این چالش‌ها ناشی از این امر است که افراد در محیط اجتماعی به سر می‌برند و فضاهای اقتصادی، اجتماعی، و سیاسی این محیط است که امنیت شهروندان را دچار نقصان می‌کند (خالد و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۰۳). مطالعات در زمینه آسیب‌پذیری در مقیاس شهری در دهه‌های اخیر در حال رشد است (کاتر و همکاران، ۲۰۰۳؛ بوردن و همکاران، ۲۰۰۷؛ که کاتو و لاکیوت، ۲۰۱۱؛ یو و فنگ، ۲۰۱۷). در فضاهای شهری امنیت به این معناست که شهروندان بتوانند آزادانه جابه‌جا شوند، با هم‌شهروندان خود ارتباط برقرار کنند، و به فعالیت‌های اجتماعی بپردازند، بدون آنکه تهدید شوند یا با خشونت و آزار و اذیت جسمی و روحی یا نابرابری جنسی مواجه شوند. احساس امنیت در فضاهای شهری به معنای امنیت خاطر شهروندان از مال، جان، و ... است که خود بیانگر سازمان‌یافتگی، قانونمندی، و باثبات بودن جامعه است (لطفی و همکاران، ۱۳۹۴: ۴۵). کمبود امنیت، در معرض خطر بودن، و ترس از قربانی شدن استفاده از قلمرو فضای عمومی و خلق فضاهای شهری موفق را تهدید می‌کند. در جایی که مردم احساس عدم آسایش می‌کنند یا می‌ترسند قلمرو فضای عمومی تنزل می‌کند. این خود می‌تواند به عدم حضور مردم نه تنها در یک مکان خاص، بلکه در بیشتر فضاهای عمومی منجر شود (کارمونا و همکاران، ۲۰۰۳: ۲۴۱).

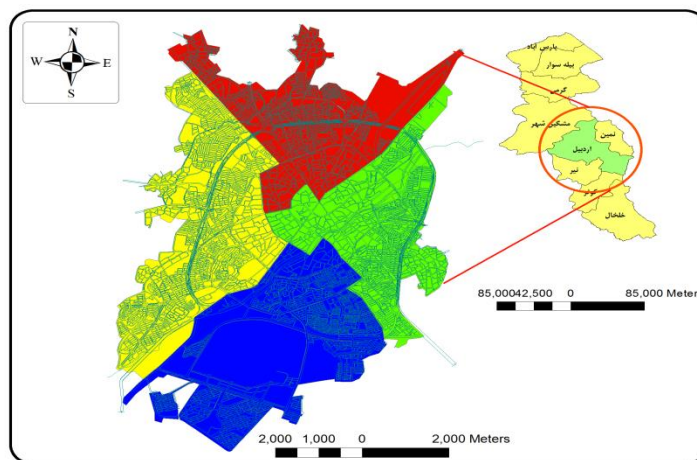
جدول ۱. نظریات صاحب‌نظران مرتبط با امنیت فضاهای شهری و فضاهای عمومی شهر

نظریه پرداز	سال	عنوان نظریه	مفاهیم کلیدی
لوییس مامفورد	۱۹۳۸	فرهنگ شهرها	شهر مکان تبلور فرهنگ و دفاع از انسان در مقابل اتومبیل
فرانسس تیبالدز	۱۹۲۲	شهرسازی شهروندگرا	توجه به مقیاس انسانی در تمامی اجزای شهری
آندره دوانی، پیتر کنز، الیزابت پلاتر زیبرگ	۱۹۹۲	نوشهرسازی	کاربری مختلط، بازگشت به ساختار محلات سنتی، طراحی شهری باکیفیت
الزینکا دین برنان	۲۰۰۱	منظر ایمن، ایجاد اجتماعات ایمن تر قابل زیست‌تر از طریق برنامه‌ریزی و طراحی	طراحی فضاهای عمومی در جهت گسترش ادراکات ایمنی و کاهش جرم و ترس از جرم

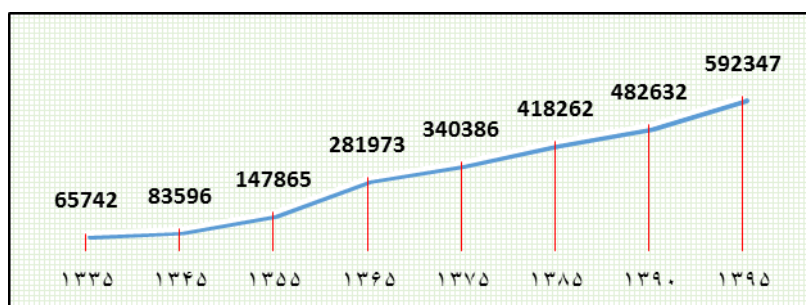
روش پژوهش

روش پژوهش از نظر هدف کاربردی و روش آن توصیفی-تحلیلی و پیمایشی است. برای جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از تکنیک کتابخانه‌ای و پرسش‌نامه استفاده شده است. جامعه آماری شامل ساکنان شهر اردبیل است. براساس سرشماری سال ۱۳۹۵، جمعیت شهر اردبیل ۵۹۲,۳۴۷ هزار نفر است (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). روش نمونه‌گیری از نوع خوشه‌ای چندمرحله‌ای است که برای مناطق وسیع کاربرد دارد. حجم نمونه براساس فرمول کوکران با سطح اطمینان ۹۵ درصد ۳۸۴ نفر به دست آمده است. همچنین، در این پژوهش برای اندازه‌گیری میزان پایداری اجتماعی از پرسش‌نامه‌ای با ۲۶ گویه در قالب طیف لیکرت استفاده شد. به منظور برآورد میزان روایی پرسش‌نامه و سؤالات مطروحه در آن از نظر خبرگان، کارشناسان، و استادان مسلط به موضوع تحقیق و پرسش‌نامه استفاده شد. به منظور تعیین پایایی پرسش‌نامه نیز از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد و برای اعتبارسنجی از طریق مدل معادلات ساختاری، پس از اینکه داده‌های حاصله از پرسش‌نامه‌ها وارد نرم‌افزار آماری اس پی اس اس شد و عملیات کدگذاری روی داده‌ها انجام گرفت، داده‌های کدگذاری شده در محیط برنامه لیزرل^۱ فراخوانده شد و به تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات پرداخته شد.

در این تحقیق شهر اردبیل به عنوان شهر مورد مطالعه انتخاب شده است. شهر اردبیل در منطقه‌ای با مختصات جغرافیایی ۴۷°۴۸' تا ۴۸°۳۹' طول شرقی و ۳۷°۵۶' تا ۳۸°۳۳' عرض شمالی قرار دارد. این شهر در دشت اردبیل و در ارتفاع ۱۳۴۰ متری از سطح دریا قرار گرفته است. شکل ۱ موقعیت شهر اردبیل در تقسیمات کشوری را نمایش می‌دهد. نمودار ۱ نیز میزان جمعیت شهر اردبیل طی سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن سازمان آمار را نمایش می‌دهد.

شکل ۱. موقعیت جغرافیایی منطقه مورد مطالعه (ترسیم نگارندگان براساس نقشه طرح جامع)

نمودار ۱. شمار جمعیت شهر اردبیل در سرشماری‌های مختلف: منبع: مرکز آمار کل کشور: www.amar.org

همان طور که در نمودار نیز نمایش داده شده است، میزان جمعیت شهر اردبیل، در سال ۱۳۳۵، ۶۵ هزار نفر بوده است که در سال ۱۳۹۵ این میزان به ۵۹۲۳۴۷ هزار نفر رسیده است و تعداد جمعیت شهر به صورت صعودی در حال افزایش است.

بحث و یافته‌ها

همان طور که در بالا نیز اشاره شد، داده‌ها و اطلاعات از طریق پرسش‌نامه در سطح شهر گردآوری شد و برای اعتبارسنجی از طریق مدل معادلات ساختاری، پس از اینکه داده‌های حاصله از پرسش‌نامه‌ها وارد نرم‌افزار آماری اس‌اس‌پی اس شد و عملیات کدگذاری روی داده‌ها انجام گرفت، داده‌های کدگذاری شده در محیط برنامه لیزرل فراخوانده شد و به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته شد.

خلاصه یافته‌های توصیفی

از ۳۸۴ نفر پاسخ‌دهنده در محدوده مورد مطالعه ۷۶/۲ درصد را مردان تشکیل می‌دهند و ۳۸/۸ درصد هم زنان بوده‌اند؛ وضعیت سنی پاسخ‌دهندگان بیانگر این است که غلبه با گروه سنی ۲۶ الی ۳۵ سال با ۴۱/۷ درصد است و گروه سنی بیشتر از ۵۶ سال به بالا با ۴/۲ درصد کمترین میزان را به خود اختصاص داده است؛

بررسی شغل افراد پاسخ‌گو نشان می‌دهد که ۳/۹ درصد در مشاغل کشاورزی (زراعت، باغداری، دامداری، و ...)، ۱۲/۵ درصد در مشاغل دولتی مشغول بوده و کارمند دولت‌اند، ۵۹/۹ درصد در مشاغل آزاد، ۴/۱ درصد کارگر، ۵/۵ درصد خانه‌دار، ۴/۷ درصد بازشسته، و ۹/۴ درصد هم دانشجو بودند؛

وضعیت سواد نشان می‌دهد که از مجموع ۳۸۴ نفر پاسخ‌دهنده ۱۰/۹ درصد دارای کارشناسی ارشد و دکتری، ۳۷/۵ درصد دارای مدرک کارشناسی، ۱۳/۳ درصد دارای مدرک فوق دیپلم، ۲۷/۹ درصد دارای مدرک دیپلم بوده‌اند، و ۵/۲ درصد مدرک راهنمایی و ۲/۶ درصد مدرک ابتدایی داشته‌اند؛

یافته‌های میدانی حاصل از درآمد پاسخ‌گویان در مناطق چهارگانه شهر اردبیل نشان داد که ۶/۳ درصد درآمدی کمتر از ۳۰۰ هزار تومان در ماه دارند، ۹/۴ درصد هم درآمدی بین ۳۰۰ الی ۶۰۰ هزار تومان در ماه، ۲۵ درصد هم درآمدی بین ۶۰۰ الی ۹۰۰ هزار تومان، ۱۸/۷ درصد درآمدی بین ۹۰۰ الی یک میلیون و دویست هزار تومان، و بالاخره بیشترین تعداد پاسخ‌گویان (۴۰/۶ درصد) درآمدی بالاتر از یک میلیون و دویست هزار تومان در ماه داشته‌اند؛

یافته‌های تحقیق در زمینه نوع سکونت پاسخ‌گویان در شهر اردبیل نشان داد که ۴۶/۹ درصد مالک خانه‌های خود هستند، ۲۵/۴ درصد در مسکن استیجاری سکونت دارند، ۲۶/۹ درصد هم در منازل پدری سکونت دارند، و فقط ۰/۸ درصد در خانه‌های سازمانی سکونت داشته‌اند.

یافته‌های استنباطی

برای بررسی مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در مناطق چهارگانه شهر اردبیل از آزمون کروسکیال والیس استفاده شده است. نتایج حاصل از ویژگی‌های توصیفی مؤلفه‌های امنیت اجتماعی نشان می‌دهد که میانگین امنیت مالی ۳/۱۸، مؤلفه امنیت جانی ۳/۳۳، امنیت کالبدی ۳/۱۸، و نقش نیروی انتظامی ۳/۳۱ درصد محاسبه شده است که وضعیت قابل قبولی از نظر وجود امنیت اجتماعی است (جدول ۱).

نتایج حاصل از آزمون کروسکیال والیس نشان می‌دهد که مناطق چهارگانه شهر اردبیل از نظر امنیت مالی با سطح معناداری ۰/۰۴۰ درصد تفاوت معناداری در سطح آلفای ۰/۰۵ درصد با هم دارند. چنانچه در این مؤلفه منطقه دوم شهر اردبیل با میانگین رتبه‌ای ۷۶/۳۸ وضع بهتری نسبت به سایر مناطق دارد و منطقه اول نیز با میانگین رتبه‌ای ۶۰/۱۹ در وضعیت

پایین‌تری قرار دارد. ولی مناطق چهارگانه شهر اردبیل در مؤلفه‌های امنیت جانی با سطح معناداری ۰/۱۲۷، امنیت کالبدی با سطح معناداری ۰/۰۹۰، و نقش نیروی انتظامی با سطح معناداری ۰/۴۱۶ تفاوت معناداری با هم ندارند (جدول ۲).

جدول ۱. ویژگی‌های توصیفی مؤلفه‌های امنیت اجتماعی

مؤلفه‌های امنیت اجتماعی	فراوانی	میانگین	انحراف استاندارد
امنیت مالی	۳۸۴	۳/۱۸	۱/۱۸۲
امنیت جانی	۳۸۴	۳/۳۳	۱/۳۵۹
امنیت کالبدی	۳۸۴	۳/۱۸	۰/۹۸۲
نیروی انتظامی	۳۸۴	۳/۳۱	۱/۱۵۶

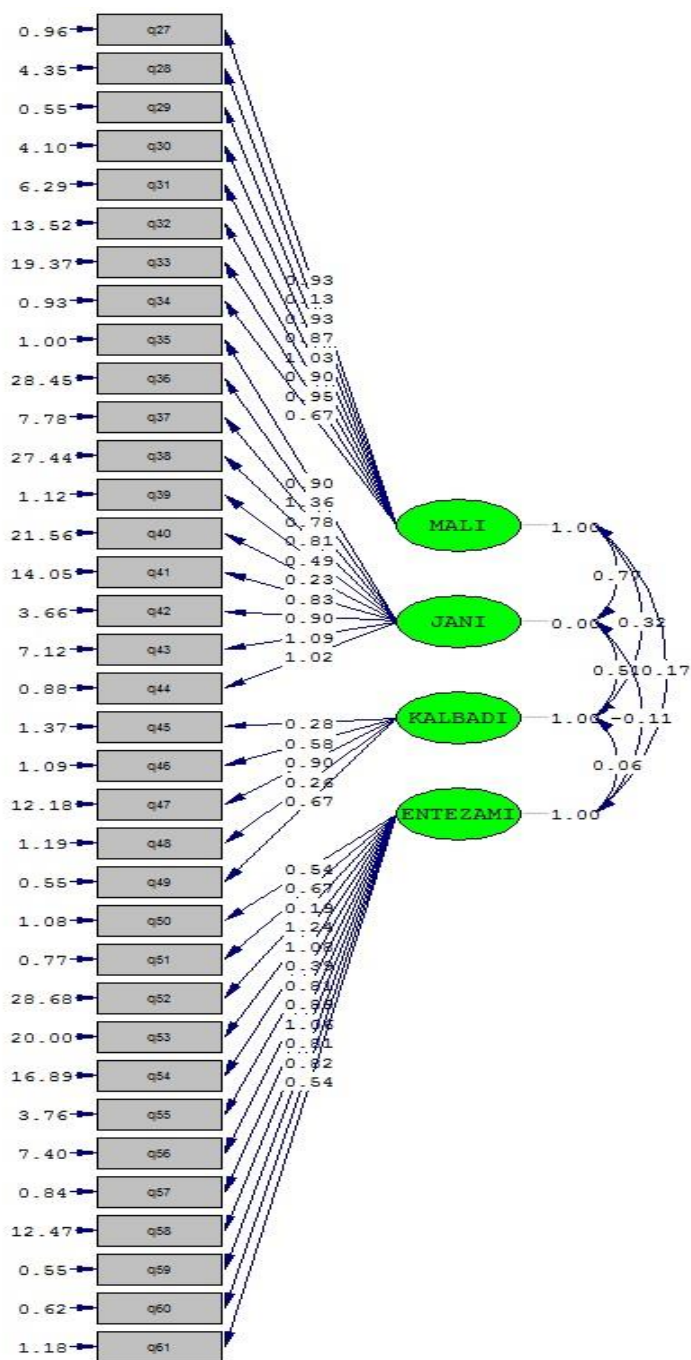
منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

جدول ۲. اختلاف معنادار مناطق چهارگانه شهر اردبیل از نظر مؤلفه‌های امنیت اجتماعی

مؤلفه‌های امنیت اجتماعی	مناطق چهارگانه	فراوانی	میانگین رتبه‌ای	Kruskal-Wallis H	df	Asymp. Sig.
امنیت مالی	منطقه اول	۹۶	۶۰/۱۹	۸/۳۰۸	۳	۰/۰۴۰
	منطقه دوم	۹۶	۷۶/۳۸			
	منطقه سوم	۹۷	۵۳/۴۹			
	منطقه چهارم	۹۵	۷۴/۲۲			
امنیت جانی	منطقه اول	۹۶	۵۷/۳۷	۵/۷۰۸	۳	۰/۱۲۷
	منطقه دوم	۹۶	۷۶/۵۹			
	منطقه سوم	۹۷	۵۹/۳۵			
	منطقه چهارم	۹۵	۷۰/۸۸			
امنیت کالبدی	منطقه اول	۹۶	۶۰/۶۰	۶/۴۸۸	۳	۰/۰۹۰
	منطقه دوم	۹۶	۷۴/۴۵			
	منطقه سوم	۹۷	۵۵/۰۶			
	منطقه چهارم	۹۵	۷۳/۸۴			
نیروی انتظامی	منطقه اول	۹۶	۵۷	۲/۸۹۴	۳	۰/۴۱۶
	منطقه دوم	۹۶	۷۰/۱۹			
	منطقه سوم	۹۷	۶۹/۵۴			
	منطقه چهارم	۹۵	۶۱/۷۲			

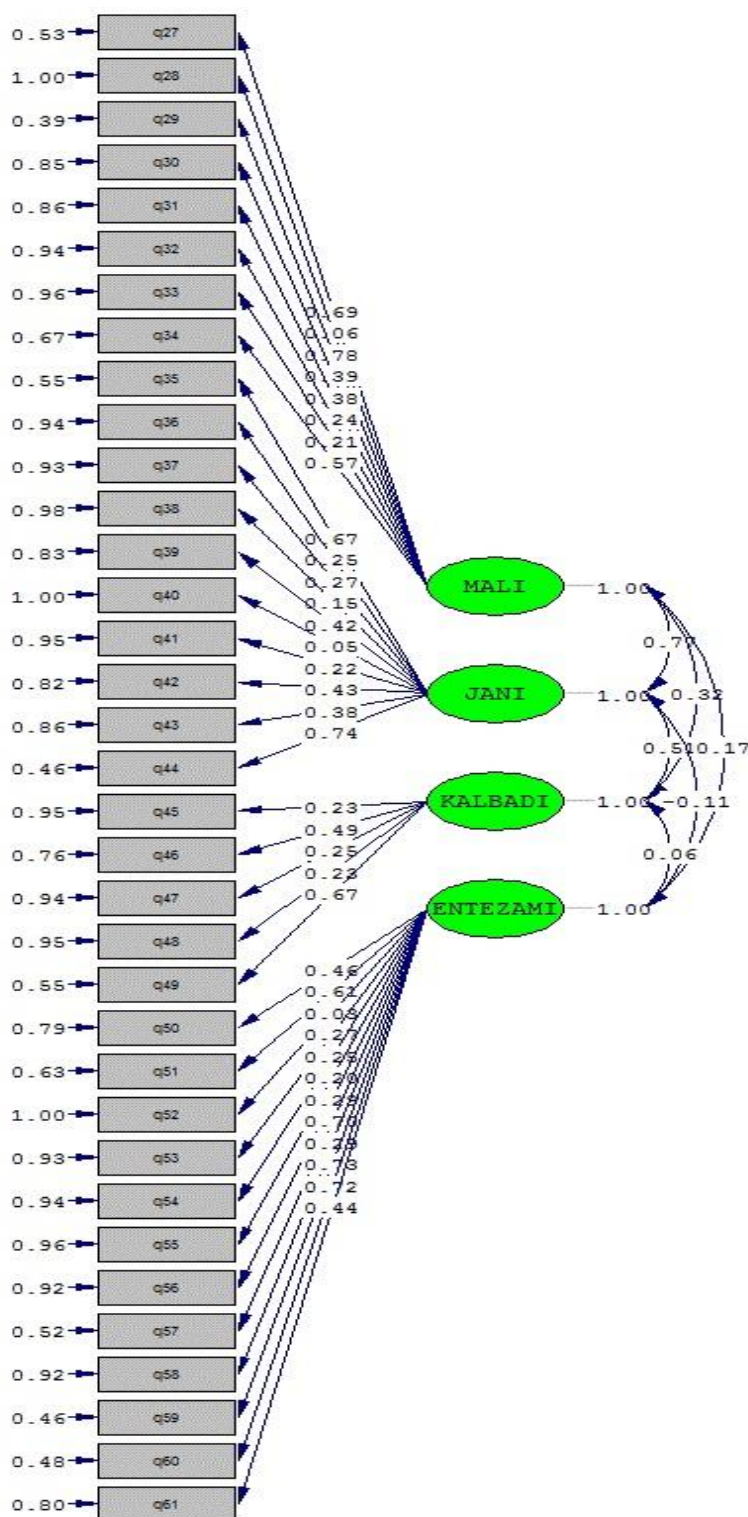
منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

برای اعتبارسنجی از طریق مدل معادلات ساختاری، پس از اینکه داده‌های حاصله از پرسش‌نامه‌ها وارد نرم‌افزار آماری SPSS شد و عملیات کدگذاری روی داده‌ها انجام گرفت، داده‌های کدگذاری شده در محیط برنامه لیزرل (LISREL) فراخوانده شد و به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته شد. شکل ۲ خروجی نرم‌افزار به صورت مدل استاندارد نشده، شکل ۳ به صورت استاندارد شده، و شکل ۴ مقادیر T را نشان می‌دهد.

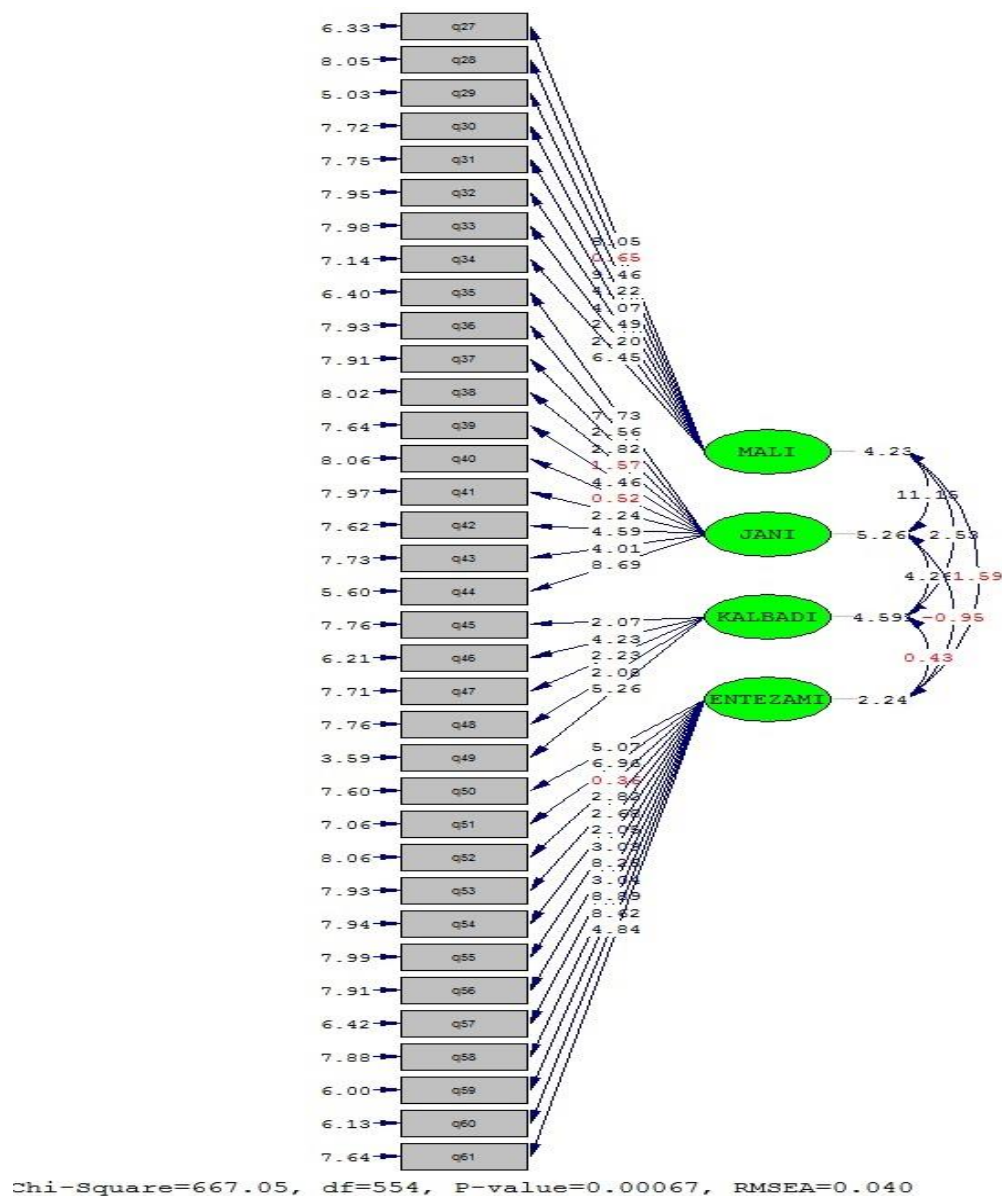
Chi-Square=667.05, df=554, P-value=0.00067, RMSEA=0.040

شکل ۲. ارتباط بین شاخص های مورد بررسی به صورت استاندارد نشده برای امنیت اجتماعی (منبع: خروجی نرم افزار لیزرل، ۱۳۹۶)

Chi-Square=667.05, df=554, P-value=0.00067, RMSEA=0.040

شکل ۳. ارتباط بین شاخص‌های مورد بررسی به صورت استاندارد شده برای امنیت اجتماعی (منبع: خروجی نرم‌افزار لیزرل، ۱۳۹۶)

شکل ۴. ارتباط بین شاخص‌های مورد بررسی در مدل تی (T) برای امنیت اجتماعی (منبع: خروجی نرم‌افزار لیزرل، ۱۳۹۶)

همان‌طور که مدل T نشان می‌دهد، شاخص‌های احساس امنیت مالی شهروندان با مقدار آماره تی ۴,۲۳، احساس امنیت جانی شهروندان با مقدار تی ۵,۲۶، احساس امنیت کالبدی با مقدار تی ۴,۵۹، و شاخص نقش نیروی انتظامی با مقدار تی ۲,۲۴ در سطح کاملاً معنی‌داری قرار دارد و ارتباط درونی نسبتاً مناسبی با هم دارند.

همچنین نتایج و بررسی تحلیل‌های درونی متغیرها در جدول ۳ نیز نشان می‌دهد:

تخمین‌های مربوط به مسیر «امنیت مالی» در امنیت اجتماعی نشان می‌دهد که مقدار آن برابر ۰,۷۴ با خطای استاندارد ۰,۲۰ در حد متوسط معنی‌دار بوده؛ به طوری که آماره تی آن برابر با ۳,۷۹ است؛

تخمین‌های مربوط به مسیر «امنیت جانی» در امنیت اجتماعی نشان می‌دهد که مقدار آن برابر ۰,۸۰ با خطای استاندارد ۰,۱۸ در درجه خوبی از معنی‌دار قرار دارد و همچنین آماره تی آن برابر با ۴,۴۳ است؛

نتایج مربوط به مسیر «امنیت کالبدی» نیز نشان می‌دهد که مقدار آن برابر ۱,۰۳ با خطای استاندارد ۰,۲۱ در حد بالایی معنی‌دار بوده؛ به طوری که آماره تی آن برابر با ۴,۸۵ است؛

نتایج مربوط به مسیر «نقش نیروی انتظامی» نیز در امنیت اجتماعی نشان می‌دهد که مقدار آن برابر ۰/۰۱ با خطای استاندارد ۰/۰۳ در سطح خیلی پایینی از معناداری قرار دارد؛ به طوری که آماره تی آن برابر با ۰/۵۳ است.

جدول ۳. ماتریس کوواریانس متغیرهای مستقل در شاخص امنیت اجتماعی

متغیرها	آماره	امنیت مالی	امنیت جانی	امنیت کالبدی	نیروی انتظامی
امنیت مالی	انحراف استاندارد	۰/۷۴			
	معنی‌داری	(۰/۲۰)			
	آماره T	۳/۷۹			
امنیت جانی	انحراف استاندارد	۰/۶۷	۰/۸۰		
	معنی‌داری	(۰/۱۴)	(۰/۱۸)		
	آماره T	۴/۹۱	۴/۴۳		
امنیت کالبدی	انحراف استاندارد	۰/۵۸	۰/۶۹	۱/۰۳	
	معنی‌داری	(۰/۱۳)	(۰/۱۴)	(۰/۲۱)	
	آماره T	۴/۴۵	۵/۰۵	۴/۸۵	
نیروی انتظامی	انحراف استاندارد	۰/۰۲	۰/۰۰	-۰/۰۱	۰/۰۱
	معنی‌داری	(۰/۰۲)	(۰/۰۱)	(۰/۰۲)	(۰/۰۳)
	آماره T	۰/۸۸	-۰/۰۲	-۰/۶۷	۰/۵۳

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

ارزیابی برازش کلی مدل

هدف از ارزیابی برازش کل مدل این است که مشخص شود تا چه حد کل مدل با داده‌های تجربی مورد استفاده سازگاری و توافق دارد. برای ارزیابی برازش مدل در این تحقیق، برنامه لیزرل شاخص‌های برازش را ایجاد کرده است که در جدول ۴ نشان داده می‌شود:

جدول ۴. شاخص‌های نیکویی برازش مدل خروجی SIMPLIS برای شاخص امنیت اجتماعی

ردیف	شاخص‌ها	وضعیت مدل
۱	Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	۰/۰۴۰
۲	Root Mean Square Residual (RMR)	۰/۰۴۳
۳	Goodness of Fit Index (GFI)	۰/۹۵
۴	Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	۰/۹۳
۵	Normed Fit Index (NFI)	۰/۹۷
۶	Non-Normed Fit Index (NNFI)	۰/۹۵
۷	Comparative Fit Index (CFI)	۰/۹۷
۸	Relative Fit Index (RFI)	۰/۹۶

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

روش‌های آماری سنتی معمولاً یک آزمون آماری را مبنای تعیین معنی‌داری و تجزیه و تحلیل قرار می‌دهند؛ اما مدل‌سازی معادلات ساختاری و تحلیل عاملی تأییدی برای تعیین کفایت برازش مدل با داده‌ها از چندین آزمون آماری بهره می‌گیرند:

ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب: از نظر استیگر (۱۹۹۰)، شاخص برازندگی که برای مقایسه مدل‌های آشیان‌نشده تعریف کرده با نماد RMSEA است. این شاخص ریشه میانگین مجزورات تقریب است. شاخص RMSE

برای مدل های خوب برابر ۰/۰۵ یا کمتر است؛ مدل هایی که RMSE آن ها برابر با ۰/۱ باشد برازش ضعیفی دارند. زمانی که مقدار این آماره کمتر از ۰/۰۵ باشد برازش قابل قبول است، اگر بین ۰/۰۸ و ۰/۱ باشد، برازش متوسط است و اگر بزرگ تر از ۰/۱ باشد، برازش ضعیف است. مطابق جدول ۴ و شکل های ۲، ۳، و ۴ مقدار RMSEA به دست آمده ۰/۰۴۰ است که کمتر از ۰/۰۵ بوده و نشان از نیکویی و قابل قبول بودن برازش است.

ریشه میانگین مجذور باقی مانده: زمانی که مقدار این آماره کمتر از ۰/۰۵ باشد بیانگر قابل قبول بودن برازش مدل است. با توجه به جدول ۴، شاخص RMR حدود ۰/۰۴۳ برآورده شده است که نشان از برازش خوب مدل است؛ زیرا به صفر نزدیک تر است. این معیار با نام ریشه میانگین مجذور باقی مانده شاخصی برای واریانس باقی مانده در برازش هر پارامتر به داده های نمونه یا تحت عنوان متوسط باقی مانده های گزارش شده در مدل بیان می شود.

شاخص برازندگی، شاخص برازندگی تعدیل یافته، و شاخص برازندگی امساک (صرفه جویی):

اندازه های برازندگی AGFI و GFI را که جاززاگ و سوربوم (۱۹۸۹) پیشنهاد کرده اند بستگی به حجم نمونه ندارد و نشان می دهد که مدل تا چه حد نسبت به فقدان آن برازندگی بهتری دارد. مقدار GFI، که باید بین صفر و ۱ باشد، و مقدار بزرگ تر از ۰/۹ حاکی از برازش قابل قبول مدل است. طبق جدول ۴، مقدار آن برابر با ۰/۹۵ است که برازش امیدوارکننده ای است.

شاخص NFI را می توان بر پایه تابع برازندگی (F) یا مشخصه X^2 نشان داد:

$$NFI = (F_a - F_b) / F_n$$

با توجه به جدول ۴، میزان NFI محاسبه شده برابر ۰/۹۷ است که در شاخص NFI مقادیر برابر یا بزرگ تر از ۰/۹ شاخص را در مقایسه با مدل صفر به عنوان شاخص خوبی برای برازندگی مدل های نظری توصیه کرده اند. شاخص دیگر شاخص CFI است که با توجه به جدول ۴ میزان آن برابر با ۰/۹۷ است. این شاخص در بیشتر موارد شاخص نرم شده برازندگی است؛ زیرا دامنه این مدل محدود به صفر و یک نیست. تفسیر آن نسبت به NFI دشوارتر است. بر پایه قرارداد مقادیر کمتر از ۰/۹۰ آن مستلزم تجدید نظر در مدل است.

و بالاخره مقادیر NNFI و RFI باید بالاتر از ۰/۹ باشند تا مدل برازش خوبی داشته باشد. مطابق جدول ۴، شاخص NNFI برابر ۰/۹۵ و شاخص RFI برابر ۰/۹۶ است که هر دو شاخص از برازش قابل قبولی برای مدل برخوردارند (کلاتری، ۱۳۸۸: ۱۲۸-۱۳۴؛ کریمزاده و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۸۷-۲۸۸؛ قاسمی، ۱۳۸۹: ۱۴۷؛ علی بابایی، ۱۳۹۱: ۸۵-۸۸).

بنابراین، می توان گفت که مدل ارائه شده برای تحقیق در سطح مطلوب با داده های تجربی سازگاری دارد و شاخص ها از نیکویی برازش برخوردارند. کار لیزرل در واقع این است که بدانیم آیا شاخص هایی که به کار برده شده و داده ها از آن استخراج شده است آیا با واقعیت بیرونی هم سازگاری دارد یا نه؟ که در این مقاله خروجی حاصل از نرم افزار به خوبی بیانگر نیکویی برازش و اعتبار بیرونی این تحقیق است و به این نتیجه می رسیم که نتیجه این تحقیق را می شود به جوامع آماری دیگر نیز تعمیم داد.

بررسی وضعیت امنیت شهر با توجه معیارهای مورد مطالعه

همان طور که در بالا اشاره شد، برای بررسی وضعیت امنیت شهر از روش کوپراس به عنوان یکی از روش های تصمیم گیری چندمعیاره استفاده شده است. در این بخش گویه های مورد مطالعه با توجه به نظر پاسخ گویان در سطح مناطق چهارگانه شهر با استفاده از مدل درجه بندی شد و مهم ترین گویه ها و کم اهمیت ترین آن ها مشخص شد. در زیر به مراحل و نتایج حاصل از محاسبات آماری داده ها و اطلاعات مورد نظر اشاره شده است.

جدول ۵. محاسبه میزان Q_i و جایگاه هر یک از کشورهای مورد مطالعه

جایگاه	Q_i	N_i	گوبه‌ها
۱	۰٫۱۹۸۱	۲۵٫۷۶۱	احساس امنیت مالی شهروندان
۲	۰٫۱۹۱۶	۲۴٫۹۱۵	نقش نیروی انتظامی در احساس امنیت
۳	۰٫۱۹۱۲	۲۴٫۸۶۴	احساس امنیت کالبدی
۴	۰٫۱۸۸۱	۲۴٫۴۵۸	احساس امنیت جانی شهروندان

منبع: محاسبات آماری نگارندگان

همان‌طور که در جدول ۵ نیز مشاهده می‌شود، در میان چهار گوبه مورد مطالعه، گوبه احساس امنیت مالی شهروندان با کسب میزان امتیاز $Q=0.198$ ، نقش نیروی انتظامی در احساس امنیت با میزان امتیاز $Q=0.1926$ ، و گوبه احساس امنیت کالبدی با میزان امتیاز $Q=0.1912$ به ترتیب در جایگاه‌های اول تا سوم قرار گرفته‌اند. در میان گوبه‌های مورد مطالعه گوبه احساس امنیت جانی شهروندان در جایگاه آخر قرار گرفته است.

وضعیت مناطق شهر اردبیل با توجه به شاخص‌های امنیت

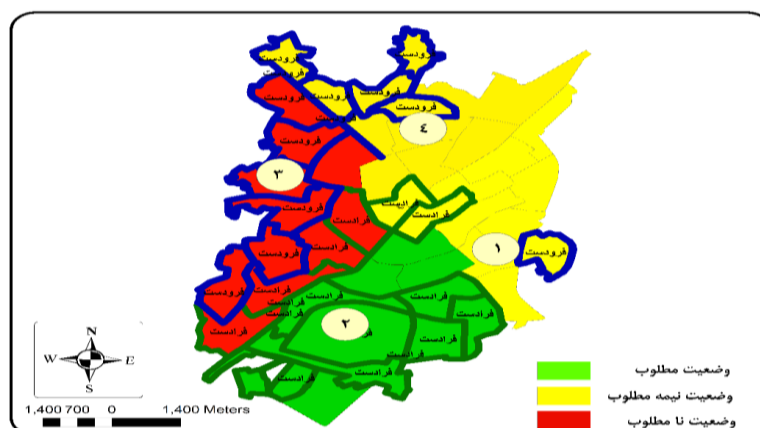
در این بخش نیز برای سنجش وضعیت هر یک از مناطق چهارگانه شهر اردبیل با توجه شاخص‌های مورد مطالعه در بخش امنیت از روش کوپراس استفاده شده است. بعد از اجرای مراحل چندگانه مدل نتایج به صورت جدول ۶ به دست آمده است.

جدول ۶. وضعیت مناطق شهر اردبیل با توجه به شاخص‌های امنیت مورد مطالعه

رتبه	N_j درصد نسبی اهمیت	Q_i	S+ مجموع آلترناتیو مثبت	S- مجموع آلترناتیو منفی	مناطق
۳	٪۸۳٫۵	۰٫۲۵۴۲	۰٫۱۸	۰	منطقه ۱
۱	٪۱۰۰٫۰۰	۰٫۳۰۴۳	۰٫۱۵	۰	منطقه ۲
۴	٪۸۱٫۱	۰٫۲۴۶۷	۰٫۱۸	۰	منطقه ۳
۲	٪۹۲٫۲	۰٫۲۸۰۵	۰٫۱۷	۰	منطقه ۴

منبع: محاسبات آماری نگارندگان

همان‌طور که در جدول ۶ نیز مشاهده می‌شود، منطقه ۲ شهری با بیشترین امتیاز ($Q=0.30$) در میان مناطق چهارگانه شهر در جایگاه اول و مناطق ۴ با میزان امتیاز $Q=0.28$ و منطقه ۱ با میزان امتیاز $Q=0.25$ در جایگاه سوم قرار گرفته‌اند. در نهایت، منطقه ۳ شهر با میزان امتیاز $Q=0.81$ در جایگاه آخر قرار گرفته است. شکل ۵ وضعیت هر یک از مناطق چهارگانه با توجه به گوبه‌های امنیت در سطح شهر را نمایش می‌دهد.

شکل ۵. وضعیت مناطق چهارگانه شهر با توجه به گوبه‌های امنیت (ترسیم نگارندگان)

همان‌طور که در نقشه نیز مشاهده می‌شود، بیشتر محلاتی که وضعیت مناسبی از لحاظ شاخص‌های امنیت ندارند در محدوده مناطق فرودست شهری قرار دارند. این مناطق طبق برنامه سامان‌دهی سکونتگاه‌های غیررسمی شهر اردبیل و اقدامات توانمندسازی اجتماعات آن‌ها با تأکید بر به‌سازی شهری با دیدگاه شهرنگر که در سال ۱۳۹۳ در شهر اردبیل به انجام رسیده تعیین و تدقیق شده است. محلات فرودست شهر اردبیل را می‌توان به سه الگوی زیر تقسیم‌بندی کرد:

محلات مهرآباد و جین‌کندی: این محلات ساختار اجتماعی نامنسجمی دارند، از توان اقتصادی بسیار پایینی برخوردارند و کالبد این محلات بسیار آسیب‌پذیر است. اکثریت ساکنان این محلات را مهاجران تشکیل داده‌اند و عمدتاً ساختمان‌ها در این محلات بدون مجوز ساخت و در اراضی با محدودیت توسعه احداث شده‌اند.

محلات گل‌مغان، ملاباشی، ملایوسف، کلخوران، و نیار: این محلات در سال‌های گذشته روستا بوده‌اند و پس از گسترش محدوده قانونی شهر اردبیل به داخل مرزهای شهری وارد شده‌اند. بنابراین، دارای ساختار اجتماعی منسجمی بوده؛ اما ضعف اقتصادی خانوارها به‌وضوح مشهود است. در این محلات اگرچه ساخت‌وسازها با مجوز انجام گرفته، اکثریت ابنیه در برابر حوادث طبیعی به‌شدت آسیب‌پذیرند.

محلات اروج‌آباد، اسلام‌آباد، کاظم‌آباد، میرانشرف، سیدآباد، حسین‌آباد، و پناه‌آباد: اکثریت ساکنان این محلات را مهاجران شهرها و روستاهای اطراف تشکیل می‌دهند که عمدتاً در سال‌های پس از ۱۳۷۰ و جدانشدن اردبیل از آذربایجان شرقی به این محلات وارد شده‌اند؛ اما به‌سبب ضعف اقتصادی‌شان نتوانسته‌اند وارد چرخه اصلی اقتصادی شهر شوند. شرایط کالبدی این محلات در مقایسه با محلات دیگر اسکان غیررسمی بهتر ارزیابی می‌شود و ساختار اجتماعی این محلات دارای انسجام نسبی است (مهندسین مشاور پارس آریان راود، ۱۳۹۳: ۶۸).

نتیجه‌گیری

با توسعه و گسترش شهرها به‌دنبال آن مشکلات اجتماعی، اقتصادی، و محیطی نیز پدیدار شد. در این میان، با پیچیده‌تر شدن روابط اجتماعی شهروندان، مفهوم امنیت از حالت اولیه و فیزیکی خارج شد و ابعاد ذهنی، عینی، و ملموس‌تری به خود گرفت. از آنجا که وجود امنیت در یک جامعه از اهمیت شایانی برخوردار است، به همان اندازه نیز احساس امنیت از اهمیت برخوردار است. زیرا کنش و واکنش روابط اجتماعی افراد در جامعه به میزان درک و دریافت آن‌ها از امنیت بستگی دارد. تا زمانی که فرد در جامعه امنیت نداشته باشد احساس امنیت و آرامش نمی‌کند. شهر اردبیل، به‌عنوان یکی از شهرهای مرزی کشورمان، همانند دیگر شهرهای مرزی با عدم توسعه روبه‌روست. یکی از تهدیدات جدی و مهم در این شهر و دیگر شهرهای مرزی امنیت در مناطق مسکونی است. در پژوهش حاضر به بررسی وضعیت امنیت این شهر با توجه به گویه‌های مختلف در سطح مناطق چهارگانه شهری پرداخته شد.

نتایج حاصل از ویژگی‌های توصیفی مؤلفه‌های امنیت اجتماعی نشان می‌دهد که میانگین امنیت مالی ۳/۱۸، مؤلفه امنیت جانی ۳/۳۳، امنیت کالبدی ۳/۱۸، و نقش نیروی انتظامی ۳/۳۱ درصد محاسبه شده است که وضعیت قابل قبولی از نظر وجود امنیت اجتماعی است. همچنین، نتایج حاصل از آزمون کروسکال وایس نشان می‌دهد که مناطق چهارگانه شهر اردبیل از نظر امنیت مالی با سطح معناداری ۰/۰۴۰ درصد تفاوت معناداری در سطح آلفای ۰/۰۵ درصد با هم دارند. چنانچه در این مؤلفه منطقه دوم شهر اردبیل با میانگین رتبه‌ای ۷۶/۳۸ وضعیت بهتری نسبت به سایر مناطق دارد و منطقه اول نیز با میانگین رتبه‌ای ۶۰/۱۹ در وضعیت پایین‌تری قرار دارد. ولی مناطق چهارگانه شهر اردبیل در مؤلفه‌های امنیت جانی با سطح معناداری ۰/۱۲۷، امنیت کالبدی با سطح معناداری ۰/۰۹۰، و نقش نیروی انتظامی با سطح معناداری ۰/۴۱۶ تفاوت معناداری با هم ندارند.

سرانجام، با توجه به رتبه‌بندی مناطق شهری اردبیل به لحاظ شاخص‌های احساس امنیت مشاهده می‌شود که از چهار منطقه موجود فقط یک منطقه در سطح مطلوب قرار دارد و سه منطقه دیگر در وضعیت مطلوبی قرار ندارد که مسلماً ریشه در وضعیت نامناسب فضا و کالبد شهر دارد. همچنین، یافته‌های این تحقیق با یافته‌های تحقیق محسنی و همکاران که در سال ۱۳۹۶ در شهر اردبیل انجام گرفته است مشابهت دارد. در تحقیق ایشان بدون لحاظ شدن منطقه شورابیل به ترتیب سه منطقه مطالعه شده است. یافته‌های ایشان نشان داد که مناطق مرفه‌نشین دارای احساس امنیت بیشتری نسبت به مناطق کم‌درآمد است؛ که یافته‌های این تحقیق نیز این امر را ثابت می‌کند. اعتقاد بر این است که عوامل و ویژگی‌های فردی به خصوص طبقه اجتماعی تعیین‌کننده میزان احساس امنیت افراد است و هرچه فرد از لحاظ عوامل اقتصادی و رفاهی در وضعیت مناسبی قرار داشته باشد میزان احساس امنیت این افراد نیز بالاتر می‌رود و هرچه فرد به لحاظ اقتصادی و نیازهای کمی و کیفی زندگی‌اش ناتوان باشد و آسیب‌پذیری بیشتری را احساس کند میزان احساس امنیت این فرد در سطح پایین‌تری قرار دارد. پس می‌توان بیان کرد که پایگاه اجتماعی- اقتصادی افراد با احساس امنیت رابطه مستقیم دارد.

بنابراین، توجه به مفهوم احساس امنیت و روش‌های ارتقای کیفیت شاخص‌های آن یکی از اولویت‌های جوامع امروزی است. مسئله مهم در راستای سطح پایین امنیت در این مناطق ریشه در فرسودگی کالبدی و عملکردی فضاهای شهری دارد که کمتر به آن توجه می‌شود. فقدان برنامه‌ریزی مناسب و مدیریت شهری و افزایش مهاجرت در سال‌های اخیر تأثیر منفی بر سطوح کالبدی و زیست‌محیطی، اجتماعی، اقتصادی داشته و سبب کاهش احساس امنیت در این مناطق شده است. در این راستا می‌توان با تشکیل کمیته‌های مردم‌نهاد با حضور شهروندان و مسئولان ریشه‌ها و مسائل نامنی در این فضاها را شناسایی کرد و با رویکرد مشارکتی در حل این مسئله اقدام نمود. همچنین، افزایش نظارت پلیس و تعامل بیشتر با مردم در بهبود شرایط امنیت تأثیرگذار است. اصلاح ساختارهای کالبدی شهری و نورپردازی مناسب، ایجاد فضاهایی با کاربری فعال اجتماعی در تقویت احساس امنیت شهروندان تأثیر مثبت دارد. سرانجام، برای بهبود وضعیت امنیت در شهر اردبیل مواردی پیشنهاد می‌شود:

شناسایی و سامان‌دهی فضاهای حاشیه‌ای و بی‌دفاع مناطق شهری؛

تجهیز سیستم روشنایی معابر؛

نصب کیوسک‌های نظارتی در فضاها و پارک‌های شهری؛

ساخت فضاهای مناسب برای تقویت تعاملات اجتماعی؛

توسعه بیشتر محلات شهری از طریق مناسب‌سازی بیشتر فضاهای شهری و محله‌ها؛

سامان‌دهی آسیب‌های اجتماعی محله‌ای؛

ایجاد اتاق‌های فکر با حضور نهادهای مردم‌محور مانند ساری‌محله برای رسیدن به امنیت اجتماعی پایدار مناطق شهری؛

تولید برنامه‌های مختلف در جهت افزایش و توسعه احساس امنیت اجتماعی.

منابع

۱. آشوری، داریوش، ۱۳۷۶، *دانشنامه سیاسی*، ج ۴، تهران: مروارید.
۲. اسماعیلی مراد، عطا و رسولی آزاد، مراد، ۱۳۹۳، *سنجش میزان احساس امنیت اجتماعی شهروندان شهر کرمانشاه*، فصل‌نامه علمی-تخصصی *دانش انتظامی لرستان*، دوره اول، ش ۵، صص ۲۳-۵۶.
۳. خالد، امیر رستگار و سلمانی بیدگلی، مسعود و آران دشتی، سمیه، ۱۳۹۳، *بررسی سرمایه اجتماعی همسایگی با احساس امنیت محله‌ای مورد مطالعه: شهر آران و بیدگل*، *مطالعات جامعه‌شناختی شهری*، س ۴، ش ۱۱، صص ۹۱-۱۲۶.
۴. ذیحی، حسین؛ لاریمیان، تایماز و پورانی، حمیده، ۱۳۹۲، *ارائه مدل تحلیلی برای ارتقای امنیت شهری از طریق رویکرد امنیت طراحی (SBD) مطالعه موردی: منطقه ۱۷ شهرداری تهران*، *مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای*، س ۵، ش ۱۷، صص ۱۱۹-۱۳۶.
۵. رزم پوری، علی‌اکبر؛ رهنما، محمدرحیم و افشار، زینب، ۱۳۹۳، *بررسی امنیت اجتماعی زنان در نواحی مختلف شهر یاسوج*، فصل‌نامه *دانش انتظامی کهکیلویه و بویر احمد*، دوره ۷، ش ۱۵.
۶. رفیع‌پور، فرامرز، ۱۳۸۶، *کنسوکاوها و پنداشت‌ها: مقدمه‌ای بر روش‌های شناخت جامعه و تحقیقات اجتماعی*، ج ۱۶، تهران: شرکت سهامی انتشار.
۷. رهنمایی محمدتقی و پورموسوی، سیدموسی، ۱۳۸۵، *بررسی ناپایداری‌های امنیتی کلان‌شهر تهران براساس شاخص‌های توسعه پایدار شهری*، *پژوهش‌های جغرافیایی*، ش ۵۷.
۸. زارع شاه‌آبادی، اکبر و ترکان، رحمت‌الله، ۱۳۹۰، *بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر یزد*، *نظم و امنیت انتظامی*، دوره ۲، ش ۱۴، صص ۱۳۳-۱۵۶.
۹. سجادی، ژیلا؛ حیدری، سامان و باقری، کیوان، ۱۳۹۳، *بررسی و ارزیابی میزان امنیت اجتماعی شهروندان موردپژوهی: بافت نوساز و برنامه‌ریزی شده و بافت فرسوده شهر جواهرود*، *نشریه پژوهش‌نامه جغرافیایی انتظامی*، دوره ۲، ش ۷، صص ۸۷-۱۱۲.
۱۰. عزیزی، محمدمهدی و شعبان‌جولا، الهه، ۱۳۹۳، *ارزیابی کالبد محله‌های قدیمی شهری در پاسخ‌دهی به احساس امنیت (نمونه موردی: محله ملک‌آباد شهر قزوین)*، *نشریه پژوهش‌های جغرافیایی انسانی*، دوره ۴۶، ش ۴، صص ۷۹۱-۸۰۸.
۱۱. علوی، سیدعلی؛ حسینی، سیدمصطفی؛ محمدی حمیدی، سمیه و سرخ‌کمال، کبری، ۱۳۹۵، *ارزیابی عوامل مؤثر بر احساس امنیت در محلات شهری مطالعه موردی: شهر یزد*، فصل‌نامه علمی-پژوهشی *مطالعات امنیت اجتماعی*، ش ۴۸، صص ۱۴۹-۱۷۲.
۱۲. عندلیب، علیرضا، ۱۳۸۰، *نظریه پایدار و اصول آمایش مناطق مرزی*، تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، دانشکده فرماندهی و ستاد.
۱۳. غلام نیارمی، آتنا، ۱۳۹۶، *ارزیابی جامعه‌شناختی ابعاد چهارگانه امنیت اجتماعی در بین زنان سرپرست خانوار (مورد مطالعه: زنان سرپرست خانوار شهر تهران)*، *پژوهش‌نامه زنان*، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، س ۸، ش ۳، صص ۶۹-۸۶.
۱۴. لطفی، صدیقه؛ بردی آنامردادنژاد، رحیم و واحدی، حیدر، ۱۳۹۴، *ارزیابی مؤلفه‌های کالبدی فضاهای عمومی و تأثیر آن در احساس امنیت اجتماعی شهروندان بابلسر*، *پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی*، س ۴، ش ۱، صص ۱۳۱-۱۵۲.
۱۵. محسنی، رضاعلی؛ باقری، محمد؛ علی‌پور، علیرضا و قهرمانی، مهتاب، ۱۳۹۶، *بررسی احساس امنیت در فضاهای عمومی (مطالعه موردی: شهر اردبیل)*، فصل‌نامه علمی-پژوهشی *علوم اجتماعی*، دوره ۱۱، ویژه‌نامه پیشگیری از جرم و حقوق، صص ۴۸۵-۴۹۸.
۱۶. محمدی، اصغر و زارع، مریم، ۱۳۹۵، *بررسی امنیت اجتماعی در مناطق حاشیه‌نشین شهری*، فصل‌نامه *تحقیقات جدید در علوم انسانی*، ش ۱۵۷-۱۸۰.
۱۷. مرکز آمار ایران، جمعیت شهر اردبیل از سال ۱۳۳۵ تا سال ۱۳۹۰: لینک دسترسی مستقیم: <https://www.amar.org.ir>
۱۸. موسوی، میرنجف؛ ویسیان، محمد؛ محمدی حمیدی، سمیه و اصغری، مریم، ۱۳۹۴، *احساس امنیت در فضاهای شهری مورد شهری سرخس*، فصل‌نامه *جغرافیا*، س ۱۳، ش ۴۵، صص ۱۸۵-۲۰۲.

۱۹. نادری، حمدالله؛ جاهد، محمدعلی و شیرزاد، مهین‌دخت، ۱۳۸۹، بررسی رابطه احساس امنیت و سرمایه اجتماعی مطالعه موردی شهری اردبیل، فصل‌نامه مطالعات امنیت اجتماعی، ش ۲۱، صص ۵۹-۸۷.
۲۰. ویسی، هادی، ۱۳۹۵، بررسی تأثیر عوامل جغرافیایی بر امنیت اجتماعی (مطالعه موردی: استان کرمان)، فصل‌نامه تحقیقات جغرافیایی، س ۳۱، شماره پیاپی ۱۲۰، صص ۱۶۹-۱۸۵.
21. Alavi, Seyyed Ali; Hosseini, Seyyed Mostafa; Mohammadi Hamidi, Somayeh and Sorkh Kamal, Kobra, 2016, Evaluation of effective factors on security feeling in urban neighborhoods Case study: Yazd city, *Journal of Social Security Studies*, Vol. 48, PP. 149-172. (in persian)
22. Andalib, Alireza, 2001, *The Sustainable Theory and the Principles of the Establishment of the Border Regions, Tehran*, Islamic revolutionary guards, Faculty of Fatemeh and Headquarters. (in persian)
23. Assuri, Darius ,1997, *Political Encyclopedia*, Tehran: Morvarid Publication, Fourth Edition .(in persian)
24. Azizi, Mohammad Mehdi and Shaaban Jula, Elaheh, 2015, Evaluation of the Anatomy of Urban Old Townships in Response to Sensitive Security (Case Study: Malekabad District of Qazvin City), *Journal of Human Resource Research*, Vol. 4, No. 46, PP. 791-808. (in persian)
25. Bartolo, Giuseppe, 2012, *Security and Planning: A Canadian Case Study Analysis, thesis presented to the University of Waterloo in fulfillment of the thesi requirement for the degree of Master of Environmental Studies in Planning*, Waterloo, Ontario, Canada, 2012.
26. Bilgin, P., 2003, Individual and Societal Dimensions of Security, Bilkent University of Turkey, Department of International Relation, *International Studies Review*, Vol. 5, PP. 203-222.
27. Boisteau, Charlotte, 2006, Bulding Communities: Urban Planning and Security Policies, *Actions from the 2nd CIFAL training workshop, Barcelona (March 8th-10th)*.
28. Booth, Ken, 1991, Security in Anarchy: Utopian Realism in Theory and Practice, *International Affairs*, Vol. 67, No. 3.
29. Booth, Ken, 1991, Security in Anarchy: Utopian Realism in Theory and Practice, *International Affairs*, Vol. 67, No. 3.
30. Borden, K. A.; Schmidlein, M. C.; Emrich, C. T.; Piegorsch, W. W. and Cutter, S. L., 2007, Vulnerability of US cities to environmental hazards. *Journal of Homeland Security and Emergency Management*, 4. <https://doi.org/10.2202/1547-7355.1279>.
31. Brownlow, Alec, 2005, A geography of men's fear, Department of Geography and Urban Studies, Temple University, Philadelphia, PA 19122, Geoforum 36, www.elsevier.com/locate/geoforum.
32. Carmona, Catthew; Heath, Ttim; Oc, Taner and Ttiesdell, Steven, 2003, *Public Places, Urban Spaces*, Architectural Press, New York, Paris.
33. Ceccato, V. and Lukyte, N., 2011, Safety and sustainability in a city in transition: The case of Vilnius, Lithuania. *Cities*, 28, 83e94. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2010.10.001>.
34. Cutter, S. L.; Boruff, B. J. and Shirley, W. L., 2003, Social vulnerability to environmental hazards. *Social Science Quarterly*, 84, 242e261. <https://doi.org/10.1111/1540-6237.8402002>.
35. Esmaili Morad, Atta and Rasoli Azad, Morad, 2014, Measuring the level of social security feeling of citizens of Kermanshah city. *Journal of Law Entrepreneurship in Lorestan*, Vol. 5, No. 1, PP. 23-56. (in persian)
36. Ghulam Nariami, Athena, 2017, Sociological Assessment of the Four Dimensions of Social Security among Female Heads of Households (Case Study: Female Heads of Households in Tehran), *Journal of Women's Research Research Institute for Humanities and Cultural Studies*, Vol. 8, No. 3, PP. 69-86.
37. Iranian Statistics Center, Ardebil City Population from 1335 to 1390: Direct Access Link. (in persian)

38. Khalid, Amir Rastegar and Salamat Bidgoli, Masoud and Aran Dashti, Somayeh, 2014, Investigating the social capital of the neighborhood with the sense of neighborhood security studied: Aran and Bidgol, *Journal of Urban Sociological Studies*, Vol. 4, No. 11, PP. 126-91. (in persian)
39. Kim, Seongin, 2008, Concept of societal security and migration issues in central Asia and Russia, *CAMMIC Working Papers*, No. 2, Center for Far Eastern Studies University of Toyama 2008.
40. Kim, Seongjin, 2008, Concept Of Societal Security And Migration Issues In Central Asia And Russia, *Central Asian Migration Management & International Cooperation (CAMMIC) conducted by Center for Far Eastern Studies*, University of Toyama.
41. King, Gary and Murry, Christopher J. L., 2001, Rethinking Human Security, *Political Science Quarterly*, Vol. 116, No. 4, PP. 585-610.
42. Krause, Keith and Williams, Michael C., 1996, Broadening the Agenda of Security Studies: Politics and Methods, *Mershon International Studies Review*, Vol. 40, No. 2, PP. 229-254.
43. Li, Jie; Liu, Qian and Sang, Yao, 2012, International symposium on safety science and engineering in china, 2012(ISSSE-2012), *Procedia Engineering*, Vol. 43, PP. 615-621.
44. Lotfi, Sedigheh; Bardi Anamadad Nejad, Rahim and Vahedi, Hyder, 2015, Evaluation of the physical components of public spaces and their impact on the social security of citizens of Babolsar, *Journal of Strategic Research on Security and Social Order*, Vol. 4, No. 1, PP. 155-131. (in persian)
45. McDonald, Matt, 2002, Human Security and the Construction of Security, *Global Society*, Vol. 16, No. 3, PP. 277-295.
46. Mohammadi, Asghar and Zare, Maryam, 2016, Social security in urban marginal areas, *Quarterly Journal of New Research in the Humanities*, Vol. 15, PP. 180-157. (in persian)
47. Mohseni, Reza Ali; Bagheri, Mohammad; AliPour, Alireza and Ghahremani, Mahtab, 2017, Investigating the sense of security in public spaces (A case study of Ardabil city), *Journal of Social Science Research, Volume 11, Special Issue on Prevention of Crime and Law*, PP. 485-498.
48. Mousavi, Mirnajaf; Waysian, Mohammad; Mohammadi Hamidi, Somayeh and Asghari, Maryam, 2015, The sense of security in the urban spaces of the city of Sarakhs, *Journal of Geography Journal*, Vol. 13, No. 45, PP. 185-202. (in persian)
49. Naderi, Hamdollah; Jahed, Mohammad Ali and Shirzad, Mahin Dakht, 2010, Investigating the Confidence and the Influence of Social Security in Urban Case Study of Ardabil, *Journal of Social Security Studies*, No. 21, PP. 59-87. (in persian)
50. Newman, Edward, 2001, Human Security and Constructivism, *International Studies Perspectives*, Vol. 2, No. 3, PP. 239-251.
51. Piegorsch, W. W.; Cutter, S. L. and Hardisty, F., 2007, Benchmark analysis for quantifying urban vulnerability to terrorist incidents. *Risk Analysis: An International Journal*, 27, 1411e1425. <https://doi.org/10.1111/j.1539-6924.2007.00977.x>.
52. Rafi Pour, Faramarz, 2007, *Cannibals and Concepts; Introduction to Community Recognition and Social Research Methods*, Tehran: Joint Stock Company prees. (in persian)
53. Rahnemaei, Mohammad Taghi and Pour Mousavi, Seyyed Mosa, 2006, Investigating the security instabilities of the Tehran metropolis based on the indicators of sustainable urban development, *Journal of Geographical Research*, Vol. 57, No. 4. (in persian)
54. Razaniak, Piotr and Razaniak, Anna Winiarczyk, 2014, Influence of the social security level on population migration in poland, *Social and behavioral science*, Vol. 12, PP. 2-12.
55. Razm Pouri, Ali Akbar; Rahnema, Mohammad Rahim and Afshar, Zeynab, 2014, Investigation of Social Security of Women in Different Areas of Yasuj, *Journal of Law enforcement of Kohkiluyeh and Boyer Ahmad*, Vol. 15, No. 7. (in persian)

56. Sajjadi, Jila; Heidari, Saman and Bagheri, Keyvan, 2014, Investigating and evaluating the social security of citizens Investigating: New and planned texture and waste texture of Javanrud city, *Journal of Geoscience Research*, Vol. 7, No. 2, PP. 87-112. (in persian)
57. Social Security Department of ILO, 2010.
58. Tandogana, Oksan and Ilhan, Bige Simsek, 2016, Fear of Crime in Public Spaces: From the View of Women Living in Cities, World Multidisciplinary Civil Engineering-Architecture-Urban Planning Symposium 2016, WMCAUS 2016, *Procedia Engineering*, Vol. 161, PP. 2011-2018.
59. UN, 2009, *Human Security in Theory and Practice: An Overview of the Human Security Concept and the United Nations Trust Fund for Human Security Human Security Unit United Nations New York, NY 10017, USA* www.un.org/humansecurity.
60. UNDP, 1994, *Human Development Report*, Oxford: Oxford University Press.
61. Wearver, O., 2000, *Societal Security*: <http://www.Ciaonet.Org/book/hall/hall01.html>, 2000.
62. Wiesi, Hadi, 2016, Investigating the Impact of Geographic Factors on Social Security (Case Study: Kerman Province), *Journal of Geographical Research*, Vol. 31, No. 120, PP. 169-185. (in persian)
63. Yu, Danlin and Fang, Changeling, 2017, The dynamics of public safety in cities: A case study of Shanghai from 2010 to 2025, *Habitat International*, Vol. 69, PP. 104-113.
64. Zabihi, Hossein; Larimian, Tamayez and Pourani, Hamideh, 2012, An Analytical Model for Promoting Urban Security through Design Security Approach (SBD) Case Study: District 17 of Tehran Municipality, *Journal of Urban and Regional Studies and Research*, Vol. 5, No. 17, PP. 116-119. (in persian)
65. Zare Shahabadi, Akbar and Torkan, Rahmatollah, 2011, The study of factors affecting the sense of social security among citizens of Yazd, *Journal of Security Police*, Vol. 14, No. 2, PP. 133-156. (in persian).